

14 3 28

28

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik LXVI

Nr 1

WARSZAWA 1959

ZAPISKI

PRACE TREŚCI OGÓLNEJ

	Str.
Nouvelles études d'histoire, présentées au X ^e Congrès des Sciences Historiques à Rome 1955 (H. Batowski)	208
Deutsch - slawische Wechselseitigkeit in sieben Jahrhunderten (J. Willelaume)	209
Emlékkönyv Kelemen Lajos születésének nyolcvanadik évfordulójára (J. Reychman)	209
Istorija filozofii. F. I. (R. Stańczyk)	210
E. Taylor, Historia rozwoju ekonomiki, t. 2 (J. Górski)	211
J. A. Schumpeter, Aufsätze zur Soziologie (W. Długoborski)	212
T. N. Koprejewa, Obzor polskich rękopisów Gosudarstwiennoj Publicznoj Biblioteki im. Sałtykowa - Szczedrina (L. Podchorodecki)	213
Wielkopolska w świetle źródeł historycznych (W. Jakóbczyk)	214
Zapiski Koszalińskie, z. 1—2 (K. Ślaski)	215
Cahiers de Bruges, Recherches européennes, 1957, III—IV (B. Leśnodorski)	216
Dzieje starożytne	
A. Berger, Encyclopedic Dictionary of Roman Law (A. Wiliński)	217
R. Monier, G. Candascia et J. Imbert, Histoire des Institutions (K. Koranyi)	218
A. Krokiewicz, Sokrates (O. Jurewicz)	219
St. Łoś, Sylwetki rzymskie (O. Jurewicz)	219
D. Tudor, Istoria slavajului in Dacia romana (J. Sztetylko)	220
G. Ostrogorsky, Histoire de l'état Byzantin (St. Russocki)	220
Vznik a počátky Slovanu I (St. Russocki)	221
Wiek X—XV	
H. Fichtenau, Arenga (W. Hejnosz)	221
P. Ratkoš, Velkomoravské období v slovenských dějinách (J. Sieklicki)	222
P. A. Chomow, Oczerki ekonomiki feodalizmu w Rosji (R. Heck)	222
Ks. J. Umiński, Obrządek słowiański w Polsce IX—XI w. (St. Russocki)	223
B. Zientara, Szkice Szczecińskie (X—XVII w.) (H. Lesiński)	223
St. Sokół, Historia gdańskiego cechu chirurgów 1454—1820 (M. Bogucka)	224
L. Krakowiecka, Maciej z Miedchowa — lekarz i uczoney Odrodzenia (A. Strzelecka)	224

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ROCZNIK LXVI

1959

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1958

<http://rcin.org.pl>

KOMITET REDAKCYJNY

Henryk Altman, Juliusz Bardach, Józef Gierowski, Aleksander Gieysztor,
Stanisław Herbst, Witold Kula, Gerard Labuda, Kazimierz Lepszy,
Marian Małowist, Kazimierz Piwarski, Marian H. Serejski,
Jan Antoni Wilder

REDAKTOR

Bogusław Leśnodorski

SEKRETARZ

Tadeusz Łepkowski

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN

tel. 310261

Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

Warszawa, Miodowa 10

Druk. MSW Warszawa

TREŚĆ ROCZNIKA LXV — 1958

Rezolucja VIII Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich	4	1031
--	---	------

ARTYKUŁY

Adamus Jan, Problemy polskiego neoromantyzmu historycznego	1	16
Ajnenkiel Andrzej, Z dziejów Tymczasowego Rządu Ludowego w Lublinie	4	1057
Bardach Juliusz, O roli Normanów we wczesnośredniowiecznej Słowiańszczyźnie Wschodniej	2	363
Batowski Henryk, Rumuńska podróż Becka w październiku 1938 roku	2	423
Biezuńska-Małowist Iza, Poglądy Cicerona na zadania i obowiązki męża stanu	2	353
Cornaert Emil, Wymiana handlowa Francji z Niemcami i krajami Europy Północnej w XVI wieku	1	3
Dunin-Wąsowicz Krzysztof, Ludowcy galicyjscy w czasie pierwszej wojny światowej	1	39
Gieysztor Aleksander, W sprawie badań związanych z tysiącleciem państwa polskiego	3	707
Herbst Stanisław, VIII Powszechny Zjazd Historyków Polskich	2	351
Jabłoński Henryk, Powstanie drugiej Rzeczypospolitej Polskiej w 1918 roku na tle dziejów Europy	4	1037
Landau Zbigniew, O kilku spornych zagadnieniach stosunków polsko-amerykańskich w latach 1918—1920	4	1093
Pochilewicz D. L., W sprawie kryzysu i upadku gospodarki obszar- niczej Rzeczypospolitej w II poł. XVII i I poł. XVIII w.	3	742
Rozdolski Roman, Do historii „krwawego roku” 1846	2	403
Rudziński Eugeniusz, Stanisław Dubois a radykalizacja OM TUR i kształtowanie się lewego skrzydła PPS	4	1110
Tazbir Janusz, Propaganda kontreformacji wśród chłopów inflanckich 1582—1621	3	720

DYSKUSJE I POLEMIKI

Buczek Karol, O teorii badań historyczno-osadniczych	1	65
Dutkiewicz Józef, Co śmiem myśleć. (Na marginesie pracy W. Kuli, Rozważania o historii)	3	766

Dutkiewicz Józef, W sprawie historiografii neoromantycznej	4	1142
Groniowski Krzysztof, W sprawie polskich rewolucyjnych demokra- tów lat 50—60-tych XIX w. oraz oceny TDP (Odpowiedź na uwagi Heleny Rzadkowskiej)	3	789
Jakóbczyk Witold, Dzieje zaboru pruskiego (1864—1918) w ujęciu Wł. Pobóg-Malinowskiego	4	1146
Jakóbczyk Witold, Niektóre uwagi nad makietą II tomu „Historii Polski”	1	63
Jedlicki Jerzy, Uwagi krytyczne o sposobie pisania dziejów burżuazji polskiej. (Z powodu pracy Kołodziejczyka, Kształtowanie się burżu- azji w Królestwie Polskim, 1815—1850)	3	770
Jędruszcak Tadeusz, W sprawie kryteriów oceny dziejów Polski w okresie międzywojennym (1918—1939)	2	484
Koberdowa Irena, O właściwy obraz Hotelu Lambert	3	798
Lechicka Jadwiga, Autorowi polemiki o „odpowiednim ustawia- niu” historii	3	802
Lewak Adam, W sprawie książki „Polityka Czartoryszczyzny w okresie powstania styczniowego”	3	793
Litwin Aleksander, Kilka uwag o zagadnieniach 1918 roku w Polsce	4	1137
Malewski Andrzej, Zagadnienie idiograficzności historii	2	464
Moszczeńska Wanda, O sprzecznościach wewnętrznych „programo- wego” subiektywizmu. W sprawie książki H. I. Marrou „De la con- naissance historique”	2	440
Rzadkowska Helena, Kilka uwag o rewolucji agrarnej na marginesie pracy K. Groniowskiego „Problem rewolucji agrarnej w ideologii obozów politycznych w latach 1846—1870”	3	781
Rzadkowska Helena, O rzekomym pesymizmie w historiografii Polski Ludowej	1	57
Tyrowicz Marian, Kilka uwag o ujęciu Wielkiej Emigracji w latach 1832—1848 i powiązaniu działań rewolucyjnych Śląska 1846—1848 z macierzą	2	480
Tyrowicz Marian, W sprawie oceny wyboru źródeł pt. „Galicja od pierwszego rozbioru do Wiosny Ludów”	1	87

MATERIAŁY

Borys Włodzimierz, Proces Juliana Goslara	3	812
Kołodziejczyk Ryszard, Rada Miejska m. Częstochowy a sprawa reformy samorządowej w Królestwie Polskim w latach 1861 1863	1	92
Krzywobłocka Bożena, Ugrupowania lewicowe w Królestwie po Re- wolucji Październikowej w raportach Ministerstwa Spraw Wewnętrz- nych Rady Regencyjnej	1	10
Landau Zbigniew, Józef Piłsudski o przyczynach upadku rządu J. Mo- raczewskiego	4	1149

Łuczakowa Jadwiga, Na marginesie pierwszego wydania pamiętników Kilińskiego. Listy Józefa Bolesława Ostrowskiego do Tytusa Działyńskiego	3	807
Tomaszewski Jerzy, Cztery dokumenty dotyczące wyborów w Polsce w 1922 roku	4	1155

ARTYKUŁY RECENZYJNE

Nowa książka o sprawie odbudowy Państwa Polskiego w latach 1914—1918 (T. Komarnicki, <i>Rebirth of the Polish Republic. A study in the Diplomatic History of Europe. 1914—1920</i>) (<i>Henryk Wereszycki</i>)	4	1160
Polskie państwo feudalne (J. Bardach, <i>Historia państwa i prawa Polski do połowy XV wieku</i>) (<i>Kazimierz Tymieniecki</i>)	3	825
Powstanie warszawskie (A. Boriewicz, <i>Powstanie warszawskie 1944, zarys działań natury wojskowej</i>) (<i>Jerzy Kirchmayer</i>)	2	516
Regnum Russiae. Polityka ruska Kazimierza Wielkiego. Krytyka dotychczasowych poglądów i zarys nowej konstrukcji. (J. Dąbrowski „ <i>Korona Królestwa Polskiego</i> ”) (<i>Józef Sieradzki</i>)	2	497
The Third Reich. Wyd. zb. Inst. Council for Phil. and Hum. Studies przy udziale UNESCO (<i>Franciszek Ryszka</i>)	3	844
Z historii stosunków radziecko-amerykańskich (F. Kennan, <i>Soviet-American relations 1917—1920</i>) (<i>Jan A. Wilder</i>)	2	510
ZNP w latach 1919—1939 (T. Szczechura, <i>Związek Nauczycielstwa Polskiego. Zarys dziejów 1919—1939</i>) (<i>Zbigniew Marciniak</i>)	4	1167

RECENZJE, SPRAWOZDANIA KRYTYCZNE I ZAPISKI

Akta Stanów Pruskich, wyd. K. Górski i M. Biskup (1479—1488) (<i>Jolanta Dworzaczkowa</i>)	3	862
„ <i>Annales, Economies-Sociétés-Civilisations</i> ”, 1957 (<i>Bogusław Leśnodorski</i>)	2	575
Auge-Laribé M., <i>La révolution agricole</i> (<i>Janina Leskiewiczowa</i>)	1	126
Baumgart J., Bibliografia historii polskiej za lata 1950—51; 1952—53 (<i>Gerard Labuda</i>)	1	189
Beckman R., K diplomaticeskemu pozadi Mnichova. Kapitoly o britské mnichovské politice (<i>Henryk Batowski</i>)	4	1209
Bloch M., <i>Esquisse d'une histoire monétaire de l'Europe</i> (<i>Ryszard Kiersnowski</i>)	1	118
Brock P., <i>The political and Social Doctrines of the Unity of Czech Brethren in the Fifteenth and Early Sixteenth Centuries</i> (<i>Janusz Tazbir</i>)	1	152
Brzeziński S. J., <i>Polski Związek Ludowy. Materiały i dokumenty</i> (<i>Zenon Kmiecik</i>)	4	1199
Carat i klasy posiadające w walce z rewolucją 1905—7 w Królestwie Polskim pod red. St. Kalabińskiego (<i>Adam Stebelski</i>)	1	182

Crouzet M., L'Epoque contemporaine. A la recherche d'une civilisation nouvelle. Histoire générale des civilisations, tom VII (<i>Józef Dutkiewicz, Adam Lewak</i>)	4	1213
Culinovic F., Razvitak jugoslovenskog federalizma (<i>Henryk Batowski</i>)	2	534
Chamcówna M., Uniwersytet Jagielloński w dobie Komisji Edukacji Narodowej. Szkoła Główna Koronna w okresie wizyty i rektoratu Hugona Kołłątaja 1776—1786 (<i>Jerzy Michalski</i>)	3	867
Chronologia polska, praca zespołowa pod red. Br. Włodarskiego (<i>Karol Maleczyński</i>)	2	530
Czapliński Wł., Dawne czasy (<i>Kazimierz Lepszy</i>)	1	134
Czapkiewicz A., Lewicki T., Nosek S., Opozda-Czapkiewicz M., Skarb dirhemów arabskich z Czechowa (<i>Teresa Wąsowiczówna</i>)	2	539
Dunin-Wąsowicz K., Dzieje Stronnictwa Ludowego w Galicji (<i>Józef Buszko</i>)	2	560
Fogarty M. P., Chistian Democracy in Western Europe 1820—1953 (<i>Jerzy Krasuski</i>)	3	895
Forschungen aus mitteldeutschen Archiven (<i>Zygmunt Kolankowski</i>)	4	1187
Gąsiorowska N., Górnicy i hutnicy w Królestwie Polskim 1864—1866 (<i>Zbigniew Stankiewicz</i>)	4	1195
Godechot J., La Grande Nation (<i>Stanisław Salmonowicz</i>)	2	544
Górka O., Legenda a rzeczywistość obrony Częstochowy w roku 1655 (<i>Adam Przyboś</i>)	1	138
Greenfield, The Historian and the Army (<i>Kazimierz Rosen-Zawadzki</i>)	4	1218
Herbst St., Miasta i mieszczaństwo renesansu polskiego (<i>Roman Żelewski</i>)	1	128
Heus A., Theodor Mommsen und das 19 Jahrhundert (<i>Marian H. Serejski</i>)	1	170
„International Review of Social History” 1956—1957 (<i>Tadeusz Rostkowski</i>)	2	580
Izbrannyje proizwiedienija polskich progressivnych myslitielej (t. I — <i>Jerzy Kowecki</i> , t. II — <i>Tadeusz Łepkowski</i>)	1	166
Janacek J., Dejiny obchodu v predbelohorske Praze (<i>Jan Małeckí</i>)	1	123
Kiszling R., Erzherzog Franz-Ferdinand von Oesterreich-Este (<i>Juliusz Willaume</i>)	3	887
Kokot J., Logika Poczdamu (<i>Bolesław Wiewióra</i>)	2	571
Komunikaty Mazursko-Warmińskie (<i>Henryk Samsonowicz</i>)	1	193
Kostjuszko I. I., Rozłożenije feodalnych odnoszenij i razwitije kapitalizma w selskom chozjajstwie Carstwa Polskogo 30-ch-naczata 60-ch godow XIX w. (<i>Filomena Bortkiewiczowa</i>)	1	172
Kowecki J., Uniwersał Połaniecki i sprawa jego realizacji (<i>Stanisław Herbst</i>)	1	164
Kruglikowa I. T., Dacia w epochu rymsoj okkupacji (<i>Jerzy Linderski</i>)	1	112
Kurdybacha Ł., Działalność pedagogiczna St. Konarskiego (<i>Stanisław Tync</i>)	3	865
Krzywicki L., Idea a życie. Z wczesnej publicystyki 1883—1892 (<i>Janna Żurawicka</i>)	2	55
Landau L., Wybór pism (<i>Jerzy Tomaszewski</i>)	2	564

Łańcucki S., Wspomnienia (<i>Żanna Kormanowa</i>)	1	187
Łepkowski T., Warszawa w powstaniu listopadowym (<i>Władysław Ro- stocki</i>)	2	547
Macek J., Tabor v husitskem revolucnim hnutí (<i>Ewa Maleczyńska</i>) . . .	1	120
Markov W. — Soboul A., Die Sansculotten von Paris (<i>Bogusław Leś- nodorski</i>)	3	870
„Mówią Wieki” z. 1—3 (<i>Bogusław Leśnodorski</i>)	3	903
Palmer R. R., A History of the Modern World (<i>Józef Dutkiewicz</i>) . . .	1	158
Pazdur J., Zakłady metalowe w Białogonie 1614 — 1914 (<i>Andrzej Je- zierski</i>)	2	549
Pochilewicz D. L., Krestjanie Belorussi i Litvy v XVI—XVIII w. (<i>Le- onid Żytkowicz</i>)	4	1181
Polonica w historycznych czasopismach zagranicznych z roku 1957 (<i>Anna Czudowska, Lubina Oknińska, Elżbieta Widerszalowa</i>)	3	1243
Preussisches Urkundenbuch, t. 3, z. 2 (1342—1345) wyd. H. Koepen (<i>Marian Biskup</i>)	4	1176
Renouvin P., Le XIX-e siècle (<i>Henryk Wereszycki</i>)	3	876
Rewunienko W. G., Polskoje wosstanieje 1863 g. i jewropiejskaja diplo- matija (<i>Stefan Kieniewicz</i>)	1	177
Riha O., Ohlas rijnome revoluce w CSR; Ohlas Velke rijnome socialisticke revoluce w Ceskoslovensku (<i>Józef Chlebowczyk</i>)	3	891
Romano R., Commerce et prix du blé à Marseille au XVIII-e siècle (<i>Sta- niślaw Hoszowski</i>)	2	542
Roupnel G., La ville et la campagne au XVII-e siècle (<i>Bronisław Ge- remek</i>)	2	541
Studien zur Älteren Geschichte Osteuropas. I. Festschrift für H. F. Schmidt (<i>Karol Górski</i>)	3	861
Topolski J., Położenie i walka klasowa chłopów w XVIII w. w dobrach arcybiskupstwa gnieźnieńskiego (<i>Leonid Żytkowicz</i>)	1	145
Weidhaas H., West-östliche Beziehungen in der Baugeschichte des 17. und 18. Jahrhunderts (<i>Andrzej Wojtkowski</i>)	1	156
Weinberg G. L., Germany and the Sovjet Union 1939 — 1941 (<i>Tadeusz Jędruszczak</i>)	2	567
„Wiadomości Historyczne” (<i>Jan Dobrzański</i>)	4	1220
Wierzbicki A., Wspomnienia i dokumenty (1877 — 1920) (<i>Adam Galos, Barbara Ratyńska</i>)	4	1202
Wittram R., Das Nationale als Europäisches Problem (<i>Krystyna Śre- niowska</i>)	3	889
„Z Pola Walki” z. 1—2 (<i>Tadeusz Łepkowski</i>)	3	898
Zahorski A., Uzbrojenie i przemysł zbrojeniowy w powstaniu kościusz- kowskim (<i>Leonid Żytkowicz</i>)	4	1191
Zapiski	1	195
Zapiski	2	585
Zapiski	3	905
Zapiski	4	1224

Ze studiów nad Saint-Justem (<i>Stanisław Salmonowicz</i>)	3	872
Zych G., Rok 1807 (<i>Emanuel Halicz, Stanisław Herbst, Mieczysław Chojnacki</i>)	3	881

ŻYCIE NAUKOWE W KRAJU

Ajnenkiel Andrzej, Senkowska Monika, Wydawnictwa źródeł historyczno-prawnych	2	654
Ajnenkiel Andrzej, Sesja naukowa Instytutu Nauk Prawnych PAN i Wydziału Prawa Uniwersytetu Warszawskiego poświęcona 40 rocznicy Rewolucji Październikowej	1	248
Arłamowski Kazimierz, Konferencja naukowa w Przemysłu poświęcona Rewolucji Październikowej	1	251
Bańkowski Piotr, Przekazanie przez Związek Radziecki Polsce archiwaliów wywiezionych przez hitlerowców do Niemiec	3	965
Dworzaczek Jolanta i Włodzimierz, Poznańskie środowisko naukowe	2	633
Chamerska Halina, Wydawnictwo akt powstania styczniowego	1	282
Gierowski Józef, IV Konferencja Polsko-Niemieckiej Komisji Historycznej w Krakowie	4	1299
Gierowski Józef, Nagrody historyczne MRN we Wrocławiu	3	973
Godlewska Regina, Krzywobłocka Bożena, Sprawozdanie z konferencji naukowej w Zakładzie Historii Partii z okazji 40 rocznicy Wielkiej Rewolucji Październikowej	1	246
Góra Władysław, Zakład Historii Partii przy KC PZPR	1	273
Groniowski Krzysztof, Dyskusja nad pierwszą wersją III tomu „Historii Polski” (część pierwsza 1864—1900)	4	1287
Grygier Tadeusz, Z dziejów ruchu robotniczego na Mazurach i Warmii	1	249
Gutry Czesław, Jubileusz Towarzystwa Naukowego Płockiego	3	971
Hensel Witold, Archeologia w pracach przygotowawczych do obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego	3	948
Kaczmarczyk Zdzisław, Zadania PTH na ziemiach zachodnich	3	957
Kieniewicz Stefan, Wydawnictwo źródeł do dziejów powstania styczniowego	3	963
Kolankowski Zygmunt, VI posiedzenie Rady Archiwalnej	1	257
Kolankowski Zygmunt, II Krajowa Narada Archiwistów	3	969
Kolankowski Zygmunt, Puścizna historyków w zbiorach Archiwum PAN	1	290
Kolankowski Zygmunt, Z prac Rady Archiwalnej	3	967
Kosim Jan, Wystawa dokumentalna pt. „Warszawa w walce 1939—1944”	1	300
Kowecki Jerzy, Wydawnictwa źródeł do dziejów Sejmu Czteroletniego i Powstania Kościuszkowskiego	2	651
Leśnodorski Bogusław, Plan Instytutu Historii Pan na rok 1958	1	279

Leśnodorski Bogusław, Walne Zebranie Instytutu Zachodniego . . .	1	260
Lewandowska Stanisława, W 40-tą rocznicę powstania Komunistycznej Partii Polski	4	1297
Łukasiewicz Witold, Wrzenie rewolucyjne w Wielkopolsce i na Pomorzu Wschodnim w latach 1918 — 1920	2	646
Manteuffel Tadeusz, Prace badawcze historyków w ramach Obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego	3	947
Mańkowski Zygmunt, Spór o lewicę powstania listopadowego	2	659
Molenda Jan, Sesja poświęcona 40-tej rocznicy Rewolucji Październikowej	1	244
Nagrody historyczne WRN w Kielcach	3	973
Obrony prac kandydackich	1	277
Ochmański Jerzy, Konferencja poznańska poświęcona problematyce genezy państwa ruskiego	2	622
Pierwszy tom „Historii Polski”	1	282
Popiołek Kazimierz, Z prac Zakładu Historii Śląska IH PAN	1	285
Program VIII Zjazdu historyków polskich	1	256
Przyboś Adam, Krakowski ośrodek historyczny	4	1274
Reychman Jan, Konferencja w sprawie źródeł orientalnych do Europy wschodniej i środkowej	1	275
Russocki Stanisław, Ogólnopolska Konferencja Historyków Państwa i Prawa	4	1300
Rymszyna Maria, Polskie prace z historii powszechnej nowożytnej	1	284
Serczyk Jerzy, Konferencja poświęcona metodom pracy archiwalnej w Toruniu	3	970
Serejski Marian Henryk, Reorganizacja katedr i instytutów historycznych na uniwersytetach. Nowa struktura organizacyjna	1	261
Stankiewicz Zbigniew, Konferencja naukowa poświęcona stosunkom polsko-rosyjskim	3	963
Staszewski Jacek, 50-lecie pracy naukowej prof. Bronisława Pawłowskiego	4	1309
Strzelecka Anna, Posiedzenie Zarządu Głównego PTH w Krakowie	2	657
Śreniowska Krystyna, Obrony prac kandydackich na Uniwersytecie Łódzkim	4	1304
Śreniowska Krystyna, Prace łódzkiego ośrodka historycznego	3	952
Wachowiak Bogdan, Wpływ Rewolucji Październikowej na ruch robotniczy Pomorza Zachodniego	2	645
Wąsowiczówna Teresa, Jubileusz Uniwersytetu Warszawskiego	4	1309
Willaume Juliusz, Sesja czterdziestolecia Rewolucji Październikowej w Lublinie	1	254
Wipszycka Ewa, Konferencja cycerońska w Warszawie	2	656
Wiśniewski Jerzy, Spotkanie redakcji „Kwartalnika Historycznego” z czytelnikami z Poznania	4	1305
Zabiełło Stanisław, Polemika w sprawie kolaboracji	2	662
Zebrania naukowe poświęcone pamięci St. Śreniowskiego	1	277
Záboklicka Anna, Dyskusja nad zagadnieniami demografii historycznej	2	649

ŻYCIE NAUKOWE ZA GRANICĄ

Buřhak Henryk, Getter Marek, Ostatnie publikacje o Wielkiej Wojnie Narodowej ZSRR w radzieckich czasopismach historycznych	2	664
Chlebowczyk Józef, Woliński Janusz, Polonica w archiwach wiedeńskich	1	335
Czterdzieści lat Października 1917—1957	1	324
Dawidowicz D. S., Sesje naukowe historyków radzieckich	4	1343
Gierowski Józef, Debaty historyczne w Lipsku	2	674
Gieysztor Aleksander, Uniwersytet Państwowy w Tiranie i albańskie badania historyczne	1	325
Graf Rudolf, Historycy i publicyści zachodnio-niemieccy o hitlerowskiej polityce w Polsce w okresie drugiej wojny światowej	4	1336
Groniowski Krzysztof, Sesje naukowe historyków radzieckich poświęcone 40-ej rocznicy Rewolucji Październikowej	2	671
Instytuty i instytucje historyczne w Niemieckiej Republice Federalnej	1	326
Jedlicki Jerzy, Z dyskusji nad kształtowaniem się kapitalizmu	2	680
Kiś Jarosław, 40-lecie pracy naukowej prof. D. L. Pochilewicza	1	331
Kolankowski Zygmunt, Archiwum Historyczne w Leningradzie i jego polonica	3	1014
Leslie R. F., Badania nad historią Anglii w w. XVIII—XIX	3	974
Leśnodorski Bogusław, Akta X Kongresu Nauk Historycznych w Rzymie	1	302
Leśnodorski Bogusław, Najnowsze publikacje niemieckie	4	1345
Leśnodorski Bogusław, Rok robespierrowski we Francji	4	1341
Małowist Marian, Komunikat z poszukiwań archiwalnych w Holandii i Belgii w r. 1957	2	669
Mark Bernard, O zasobach archiwalnych i pracach naukowo-badawczych historyków izraelskich	1	313
Reychman Jan, XXIV Międzynarodowy Kongres Orientalistów w Monachium	1	323
Rosłanowski Tadeusz, Przegląd nowszych badań nad historią wypraw krzyżowych	4	1311
Russocki Stanisław, „Annali di storia del diritto”	1	330
Rymszyna Maria, Badania nad strukturami społecznymi narodów	2	678
Wiewióra Bolesław, Historiografia zachodnio-niemiecka wobec granicy na Odrze i Nysie łużyckiej w świetle dyskusji nad pracą E. Wiskemann, Germany's Eastern Neighbours	3	995
Zins Henryk, Instytut Historyczny Uniwersytetu Londyńskiego	3	1001

LISTY DO REDAKCJI

Assorodobraj N. — Serejski M. H., W sprawie prac nad koncepcją historii powszechnej J. Lelewela	4	1347
---	---	------

Naczelną Dyrekcja Archiwów Państwowych — Kolankowski Zygmunt, O właściwą ocenę pracy archiwów	4	1346
W sprawie artykułu K. Buczka, O teorii badań osadniczych	4	1348

NEKROLOGI

Geremek Bronisław, Lucien Febvre (1878—1956)	1	320
Lepszy Kazimierz, Władysław Pocięcha (1893—1958)	2	685
Mark Bernard, Jakub Szacki (1893—1957)	2	690
Wereszycka Helena, Tadeusz Turkowski (1883—1957)	2	688
Woliński Janusz, Emil Kipa (1886—1958)	2	682

INDEKS AUTORÓW
ROCZNIKA LXV

Adamus Jan	1 (16—38)
Ajnenkiel Andrzej	1 (248—249); 2 (654—656); 3 (939—941) 4 (1057—1090)
Altman Henryk	4 (1238—1240)
Arlamowski Kazimierz	1 (251—253)
Assorodobraj Nina	4 (1347—1348)
Bańkowski Piotr	3 (965—967); 4 (1240—1242)
Baranowski Bohdan	1 (224)
Bardach Juliusz	1 (216; 218—220); 2 (368—402)
Batowski Henryk	2 (423—439; 534—539); (1209—1213; 1229; 1231)
Bazyłow Ludwik	3 (939)
Biały Franciszek	1 (242—243)
Bieńkowski Wiesław	2 (589—590); 4 (1225)
Bieżuńska-Małowist Iza	2 (353—367)
Biskup Marian	4 (1178—1180)
Błaszczyk Tadeusz	1 (203; 209—210; 211)
Bogucka Maria	1 (216—217); 3 (923)
Bortkiewiczowa Filomena	1 (172—177)
Borys Włodzimierz	3 (812—824)
Bronowski Franciszek	1 (202, 206—207); 2 (591)
Buczek Karol	1 (65—86)
Bułhak Henryk	2 (619—620; 664—668)
Buszko Józef	2 (560—564)
Chamerska Halna	1 (282—284)
Chlebowczyk Józef	1 (200, 332—335); 3 (891—895); 4 (1232—1233)
Chojnacki Mieczysław	3 (886—887, 907—908)
Chojnacki Władysław	2 (608—609)
Cieślak Tadeusz	1 (227); 3 (936—937, 945)
Cornaert Emil	1 (3—15)
Czudowska Anna	4 (1243—1273)
Dawidowicz D. S.	4 (1343—1345)
Dembińska Maria	2 (586)
Deruga Aleksy	1 (235)
Długoborski Waclaw	4 (1224—1225)
Dobrzański Jan	4 (1220—1223)
Dopierała Bogdan	4 (1233—1234)
Duniń-Wasowicz Krzysztof	1 (39—56)

Dutkiewicz Józef	1 (158—162); 2 (607); 3 (766—769); 4 (1142—1145, 1213—1215, 1238)
Dworzaczek Włodzimierz	2 (599, 633—644); 3 (956—957)
Dworzaczkowa Jolanta	2 (633—644); 3 (862—864, 956—957)
Eisenbach Artur	1 (225, 241)
Galos Adam	4 (1202—1206)
Geremek Bronisław	1 (320—324); 2 (541—542)
Getter Marek	2 (620, 664—668)
Gierowski Józef	1 (225); 2 (600, 674—678); 3 (973); 4 (1299—1300)
Gieysztor Aleksander	1 (325); 3 (707—719)
Godlewska Regina	1 (246—248)
Golachowski Stefan	3 (946)
Góra Władysław	1 (273—275)
Górski Janusz	3 (913); 4 (1228)
Górski Karol	3 (861—862)
Grabski Andrzej F.	1 (212)
Graf Rudolf	4 (1336—1341)
Gródek Andrzej	3 (928)
Groniowska Barbara	3 (934—935)
Groniowski Krzysztof	1 (235, 236); 2 (607—608, 671—673); 3 (789—792, 914, 933—934); 4 (1287—1297)
Grot Zdzisław	3 (936)
Grygier Tadeusz	1 (249—251); 3 (937—938)
Grzeszczuk Stanisław	2 (601—2)
Grzybowski Stanisław	1 (221—222); 3 (911, 912, 920)
Gutry Czesław	3 (971—973)
Halicz Emanuel	3 (881—886)
Hensel Witold	3 (948—951)
Herbst Stanisław	1 (164, 165, 195, 205); 2 (351—352, 601, 606); 3 (881—886)
Hoszowski Stanisław	2 (542—544)
Jabłoński Henryk	4 (1035—1054)
Jakóbczyk Witold	1 (63—64); 3 (914); 4 (1146—1148)
Janosz-Biskupowa Irena	2 (596); 3 (919—920)
Janowska Halina	3 (935, 943)
Jańczakowa Anna	1 (200—201)
Jasiński Janusz	4 (1234—1235)
Jedlicki Jerzy	2 (680—681); 3 (770—783)
Jeziński Andrzej	2 (549—553)
Jędruszczak Tadeusz	2 (484—496, 567—571)
Jończyk Jan	1 (233—234)
Kaczmarczyk Zdzisław	3 (957—962)
Kamiński Andrzej J.	2 (387)
Kappesowa-Evert Halina	3 (916)
Kersten Adam	3 (925—926)
Kiedrzyńska Wanda	1 (238—239)
Kieniewicz Stefan	1 (177—182, 234); 3 (963)
Kiersnowski Ryszard	1 (118—120)
Kirchmayer Jerzy	2 (516—529)
Kiś Jarosław	1 (331—332)

Kmieciak Zenon	4 (1199—1202)
Koberdowa Irena	3 (798—801)
Kochański Aleksander	2 (610—611)
Kolankowski Zygmunt	1 (257—260, 290—300); 3 (967—970, 1014—1019); 4 (1187—1191, 1347)
Kołodziejczyk Ryszard	1 (92—99); 3 (932—933)
Komaszyński Michał	1 (197—198)
Koranyi Karol	1 (199, 208—209, 220—221, 228, 236—237); 2 (534, 587—588); 3 (929—930); 4 (1227)
Kormanowa Żanna	1 (187—189)
Kosim Jan	1 (300—301)
Kowecka Elżbieta	1 (225); 2 (606—607)
Kowecki Jerzy	1 (166—168, 204, 230—231); 2 (651—653)
Kozeński Jerzy	2 (609)
Krasuski Jerzy	3 (895—898)
Kruppe Jerzy	1 (213—214)
Krzywobłocka Bożena	1 (100—111, 227, 246—248)
Kuźmiński Tadeusz	2 (611—612, 618)
Kwaśny Zbigniew	1 (195—196)
Labuda Gerard	1 (189—193)
Landau Zbigniew	4 (1093—1108, 1149—1154)
Lechicka Jadwiga	3 (802—806)
Lepszy Kazimierz	1 (134—138, 205, 212—213); 2 (685—687); 3 (924)
Leskiewiczowa Janina	1 (126—128, 214—215, 228—229)
Leslie R. F.	3 (974—994)
Leszczyńska Barbara	3 (930—931)
Leszczyński Józef	2 (588—589)
Leśnodorski Bogusław	1 (196, 197, 201—202, 205—206, 228, 229, 243, 260—261, 279—282, 302—313); 2 (575—579, 593, 604—605); 3 (870—872, 903—905); 4 (1230, 1341— 1343, 1345)
Lewak Adam	3 (793—797, 926—927); 4 (1215—1218)
Lewandowska Stanisława	1 (226, 237, 238, 239, 242); 2 (617, 619); 4 (1297—
Libiszowska Zofia	1 (207—208)
Linderski Jerzy	1 (112—118)
Litwin Aleksander	4 (1137—1145)
Lepkowski Tadeusz	1 (168—170, 206); 3 (898—903)
Luczakowa Jadwiga	3 (807—811)
Łukaszewicz Witold	2 (646—649); 3 (931)
Madajczyk Czesław	2 (620—621); 3 (942)
Maleczyńska Ewa	1 (120—123)
Maleczyński Karol	2 (530—534)
Malewski Andrzej	2 (464—479)
Małecki Jan	1 (123—126); 4 (1229—1230)
Małowist Marian	2 (669—671)
Manteuffel Tadeusz	1 (215—216); 2 (586); 3 (947—948)
Mańkowski Zygmunt	2 (659—661)
Marciniak Zbigniew	1 (240—241); 4 (1167—1175, 1235—1237)
Mark Bernard	1 (313—319); 2 (690—692)

Matejkowa Joanna	3 (906, 929)
Michalski Jerzy	3 (867—870)
Mitkowski Józef	3 (915)
Molenda Jan	1 (239—240, 244—246); 2 (612, 614, 615—616); 3 (938, 942)
Molendowa Danuta	2 (590—591, 596—597); 3 (927—928)
Moszczenska Wanda	2 (440—463)
Ochmański Jerzy	2 (622—623); 3 (917); 4 (1230—1231, 1233)
Oknińska Lubina	4 (1243—1273)
Orłowski Aleksander	4 (1226)
Orzechowski Kazimierz	3 (920—921, 922—923)
Piesowicz Kazimierz	3 (910, 911—912)
Pietrzak Michał	2 (613)
Podhorodecki Leszek	2 (602)
Pochilewicz D. L.	3 (742—765)
Popiołek Kazimierz	1 (285—290); 2 (610); 3 (941)
Przyboś Adam	1 (138—145); 4 (1274—1287)
Ratyńska Barbara	4 (1206—1209)
Reychman Jan	1 (275—277, 328—330)
Rosen-Zawadzki Kazimierz	4 (1218—1220)
Roslanowski Tadeusz	2 (580—585); 4 (1311—1335)
Rostocki Władysław	2 (547—549); 4 (1240)
Rostworowski Emanuel	2 (605—606)
Rozdolski Roman	2 (403—422)
Rudziński Eugeniusz	4 (1110—1134)
Rusiński Władysław	1 (223)
Russocki Stanisław	1 (196—197, 199, 201, 216, 330—331); 2 (594, 595, 597); 3 (907, 916—917, 918—919); 4 (1300— 1303)
Rymszyna Maria	1 (284—285); 2 (604, 578—580); 4 (1242—1243)
Ryszka Franciszek	3 (844—860)
Rzadkowska Helena	1 (57—62); 3 (784—788)
Salmonowicz Stanisław	2 (544—547); 3 (872—876)
Samsonowicz Henryk	1 (193—194); 2 (594—595)
Sawicki Jakub	2 (591—592)
Senkowska Monika	2 (654—656)
Serczyk Jerzy	3 (970—971)
Serejski Marian H.	1 (170—172, 205, 209, 210, 211, 233, 261—262); 2 (585); 4 (1348)
Sieradzki Józef	2 (497—510)
Skarżyński Aleksander	2 (621)
Skowrońska Anna	1 (199—200)
Skrzek Mieczysław	2 (610)
Sobociński Władysław	1 (231—232)
Sobol Bogdan	1 (217)
Stanisławska Stefania	1 (242)
Stankiewicz Zbigniew	1 (234); 3 (963—965); 4 (1195—1199, 1242)
Staszewski Jacek	4 (1309—1310)
Stebelski Adam	1 (182—187)
Strzelecka Anna	2 (657—659); 3 (908—909)

Sulewski Wojciech	3 (944—945)
Sreniowska Krystyna	3 (889—890, 952—956); 4 (1304—1305)
Szaniawska Wanda	3 (919)
Szklarska Alina	3 (923); 4 (1232)
Tazbir Janusz	1 (152—156, 217, 221, 223—224); 3 (720—741)
Tomaszewski Jerzy	2 (564—567); 4 (1155—1159)
Topolski Jerzy	1 (224); 2 (600—601, 603)
Trzeciakowski Lech	2 (611)
Turlejska Maria	3 (943—944)
Tymieniecki Kazimierz	3 (825—843)
Tyne Stanisław	3 (865—867)
Tyrowicz Marian	1 (87—91); 2 (480—483); 3 (932)
Uzdowska Teresa	2 (594)
Voisé Waldemar	1 (198, 222); 2 (597); 3 (921—922)
Wachowiak Bogdan	2 (645—646)
Wasilewski Tadeusz	3 (909—910, 912—913, 918)
Wąsowiczówna Teresa	2 (539—540); 4 (1307—1309)
Wereszycka Helena	2 (688—689)
Wereszycki Henryk	3 (876—881); 4 (1160—1167)
Widerszalowa Elżbieta	1 (237—238); 3 (906—907); 4 (1243—1273)
Wiewióra Bolesław	2 (571—574); 3 (995—1001)
Wilder Jan Antoni	2 (510—516, 613, 615)
Willaume Juliusz	1 (230, 254—255); 3 (887—889)
Wipszycka Ewa	2 (656—657)
Wiśniewski Jerzy	1 (1305—1307)
Wojtkowski Andrzej	1 (156—158)
Woliński Janusz	1 (335); 2 (682—684)
Wołoszyński Ryszard	3 (922)
Wyrozumski Bożena	3 (915)
Zabiełło Stanisław	2 (662—663)
Zienkowska Krystyna	2 (603—604)
Zientara Benedykt	2 (590—600)
Zins Henryk	3 (1001—1014)
Zaboklicka Anna	2 (649—651)
Zarnowski Janusz	3 (937)
Żelewski Roman	1 (128—134)
Żurawicka Janina	2 (553—560)
Żytkowicz Leonid	1 (145—152, 218, 221, 222—223); 2 (598); 4 (1181—1186, 1191—1195)

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK
HISTORYCZNY

ROCZNIK LXVI

1959

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1958

<http://rcin.org.pl>

KOMITET REDAKCYJNY

Henryk Altman, Juliusz Bardach, Józef Gierewski, Aleksander Gieysztor,
Stanisław Herbst, Witold Kula, Gerard Labuda, Kazimierz Lepszy,
Marian Małowist, Kazimierz Piwarski, Marian H. Serejski,
Jan Antoni Wilder

REDAKTOR

Bogusław Leśnodorski

SEKRETARZ

Tadeusz Łepkowski

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 310261

1962 IV 63/a

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

Warszawa, Miodowa 10

Nakład 2.470 + 180	Oddano do składania 2. I. 1959
Art. wyd. 34.00 ark. druk. 21,5	Podpisano do druku 10. III 1959
Pap. druk. sat. kl. V 70 g 75 x 102	Zamówienie 108 — W-70
Cena zł 30	Druk. ukończ. w marcu 1959

Druk. MSW Warszawa

СО Д Е Р Ж А Н И Е

В а л ь т е р М а р к о в — Народное движение и революционное правительство в период якобинской диктатуры 1793—1794 гг.	3
Е ж и Д о в я т — Несколько замечаний о словаре Галла Анонима в связи с проблемой организации военных сил во времена Болеслава Кривоустого	29
Т а т ь я н а К о п р е е в а — Из истории борьбы России за экономический союз с Польшей против шведского господства на Балтике (Проект со- зыва Курляндской Комиссии в 1668 г.)	52
З б и г н е в С т а н к е в и ч — К вопросу раскрепощения крестьян в Ко- ролестве Польском	72

ДИСКУССИИ И ПОЛЕМИКИ

С т е ф а н К е н е в и ч — Несколько замечаний о цезуре 1795 г.	102
Я н и н а Л е с к е в и ч о в а — Еще о кризисе и упадке фольварочно- крепостнического хозяйства в Польше	109

МАТЕРИАЛЫ

К ш и ш т о ф Г р о н ь о в с к и — Процесс участников крестьянского движения в 1861 г.	114
А н д ж е й Г а р л и ц к и — Основные предпосылки Центрального На- ционального Комитета в освещении Артура Сливинского	117
М и х а л П е т ш а к — Как дошло до гражданской войны и майский переворот (два неопубликованные мемориала)	127
З б и г н е в Л я н д а у — Майский переворот по рапортам посольства Речи Посполитой в Лондоне	154

РЕЦЕНЗИОННЫЕ СТАТЬИ

Очерки по истории малопольской деревни во второй половине XVIII в. — Е ж и Т о п о л ь с к и	159
The New Cambridge History, t. I — Г е н р и к З и н е	166

РЕЦЕНЗИИ, КРИТИЧЕСКИЕ ОТЧЕТЫ И ЗАПИСКИ

M. Bloch, Les caracteres originaux de l'histoire rurale francaise — В л а д и- с л а в Р у с и н с к и	172
A. Fichelle, Le monde slave — К а з и м е ж С л я с к и	176
В. А. Голобуцкий, Запорожское казачество — Б о г д а н Б а р а н о в с к и	177
H. H. Kaplan, The election of the last King of Poland: Stanislas Augustus Ponia- towski — Э м а н у э л ь Р о с т в о р о в с к и	180
А. Прухник, Политические партии Великой Революции — С т а н и с л а в С а л ь м о н о в и ч	81

И. Лелевель, Сочинения т. I — Юзеф Дуткевич	182
П. Брок, Из истории Великой Эмиграции в Англии—Ирэна Кобердова Крестыанская печать в Королевстве Польском 1905—1914 гг. — Кшиштоф Вонсович	184
Г. Вндрушак, Польская политика по вопросу Верхней Силезии 1918—1922 — Казимеж Попиолек	186
L. Salvatorelli, G. Mira, Storia d'Italia nel Periodo Fascista — Мирослав Циганьски	189
К. М. Поспешальски, „Оккупационный“ закон в Польше, ч. II. — Чеслав Мадайчик	194
Украинский Историчный Журнал (1957 г. № 1—3, 1958 г. № 1—3) — Юлиуш Бардах	198
Acta Historica, Revue de l'Academie des Sciences de Hongrie—Януш Тазбир Записки	203
	206
	208

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ В СТРАНЕ

VIII Всеобщий съезд польских историков	242
Труды Польского Исторического Общества	266
Конкурс ПИО на научную работу по региональной истории	267
Труды по изданию люстраций королевских поместий — Леонид Жит- кович	269
XV-летие Польского Войска — Казимеж Розен-Завадзки	273
Древняя и средневековая история Силезии	275
Исследования по вопросу реализации реформы раскрепощения в 1864 г. — Галина Хамерска	277
Исследования по вопросам Поморья в Кошалине — Казимеж Сляски	277
Археологические открытия в Калише	278
Проблемы истории Бендзина — Александр Гейштор	279
500-летие Скерневиц — Ян Филялек	279
Историческая сессия в Лукове — Рышард Орловски	280
Центр костельных архивов, библиотек и музеев при КУЛ'е (Католический Уни- верситет в Люблине) — Витольд Новодворский	281
Архивные выставки в связи с „Неделей архивов“ — Людвиг Гассе	281

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ ЗА РУБЕЖОМ

Правящие классы и политический строй в Англии в 1714 — 1886 гг. — Р. Ф. Лесли	283
Документы по истории восстания 1863—1864 гг.—В. Корольк, И. Мил- лер	299
К вопросу развития науки в Федеративной Республике Германии (Бон- Геттинген) — Кароль Гурски	304
IV Международный Конгресс Славяноведов в Москве (1—10 сентября 1958 г.)— Генрик Батовски	307
50-летие Института für Osteuropäische Geschichte und Südostforschung в Вене — Александр Гейштор	310
Франко — Советская историческая конференция	311
К Двадцатилетию мюнхенских договоров — Генрик Батовски	311
Труды по составлению международного реестра исторических документов	313

Выставка в Генте „Золотой век великих городов“ — М а р и я Г о е- те л ь-К о п ф ф о в а	314
Архивные материалы крестоносцев в Геттингене — М а р и а н Б и с к у п	316
Документы М. И. Д. Гитлеровской Германии — Л у к а ш Г и р ш о в и ч	319

ПИСЬМА В РЕДАКЦИЮ

Неправидимый инцидент в споре о Гжегожа из Савока, т. е. о благонаравии, обязывающем в научной работе — И г н а ц ы З а р е м б с к и	323
Редактору „Квартальника Историчного“ — А н д ж е й Н о в и ц к и .	325
К вопросу трудов о событиях 1655 г. в Польше	326
По поводу статьи „В защиту сельских школ“ — С т а н и с л а в М и- х а л ь с к и	327
От редакторов II тома „Истории Польши“	328

IN MEMORIAM

Тадеуш Глемма (1895—1958) — Ю з е ф М и т к о в с к и	329
Юлиан Хмура (1925—1958) — А д ж е й Г р о д е к	330
Болеслав Брежко (1887—1957) — С т а н и с л а в Г е р б е т	331
Зденек Хайек (1894—1958) — М а р и а н Т ы р о в и ч	332

TABLE DES MATIÈRES

Walter Markov — Le mouvement populaire et le gouvernement révolutionnaire pendant la dictature jacobine 1793—1794	
Jerzy Dowiat — Quelques remarques sur la lexicographie de Gall Anonyme touchant le problème de l'organisation des forces armées sous le roi Boleslaw dit Bouche-Torse	29
Tatjana Koprejewa — Efforts de la Russie pour l'alliance économique avec la Pologne dans sa lutte contre la domination suédoise sur la mer Baltique (projet de convocation d'une conférence en Courlande en 1668)	5
Zbigniew Stankiewicz — Sur l'histoire de la réforme d'affranchissement dans le Royaume de Pologne	72

DISCUSSION ET POLÉMIQUES

Stefan Kieniewicz — Quelques remarques sur la césure 1795	102
Janina Leskiewiczowa — Quelques mots sur la crise et la ruine de l'économie de métairie et de corvée en Pologne	109

MATÉRIAUX

Krzysztof Groniowski — Le procès des participants au mouvement paysan en 1861	114
Michał Pietrzak — Ce qui provoqua la guerre civile et le coup d'état de mai 1926 (deux mémoires non publiés)	117
Andrzej Garlicki — Les buts principaux de la politique du Comité Central National selon Artur Śliwiński	1
Zbigniew Landau — Le coup d'état de mai 1926 selon les rapports de la légation de la République Polonaise à Londres	154

ARTICLES CRITIQUES

Recherches sur l'histoire du village de Galicie dans la II-me moitié du XVIII-me siècle — Jerzy Topolski	159
The New Cambridge History, vol. I — Henryk Zins	6

CRITIQUES, COMPTES-RENDUS ET NOTES

M. Bloch, Les caractères originaux de l'histoire rurale française — Władysław Rusiński	172
A. Fichelle, Le monde slave — Kazimierz Ślaski	176
W. A. Gołobucki, Les Cosaques de Zaporozze — Bohdan Baranowski	177
H. H. Kaplan, The election of the last King of Poland, Stanislas Augu- ste Poniatowski — Emanuel Rostworowski	180
A. Próchnik, Les partis politiques de la Grande Révolution Française — Stanisław Salmonowicz	1 1
J. Lelewel, Oeuvres, vol. I — Józef Dutkiewicz	182
F. Brock, De l'histoire de la Grande Emigration en Angleterre — Irena Koberdowa	184
Les périodiques du mouvement populaire (paysan) dans le royaume de Po- logne (1905—1914) — Krzysztof Dunin-Wąsowicz	181
T. Jędruszczak, La politique de la Pologne touchant la question de Haute- Silésie 1918—1922 — Kazimierz Popiołek	189
L. Salvatorelli, G. Mira, Storia d'Italia nel Periodo Fascista — Mirosław Cygański	194
K. M. Pospieszalski, Le droit d'occupation en Pologne, Vol. II — Cze- sław Madajczyk	198
Ukrainskij Istorycznyj Żurnał (Revue Historique Ukrainienne) 1957 N. 1—3, 1958 N. 1—3 — Juliusz Bardach	203
Acta Historica, Revue de l'Académie des Sciences de Hongrie — Janusz Tazbir	206
Notes	208

LA VIE SCIENTIFIQUE EN POLOGNE

VIII-me Congrès des Historiens Polonais	242
Travaux de la Société Historique Polonaise	266
Le concours de la Société Historique Polonaise dans le domaine de l'histoire régionale	267
Travaux sur la publication de „lustracje” des domaines royaux — Leonid Żytkowicz	269
XV-me anniversaire de l'Armée Populaire Polonaise — Kazimierz Rosen-Zawadzki	273
Histoire ancienne et médiévale de la Silésie	275
Groupe de travail s'occupant des recherches sur la réalisation de la réforme d'affranchissement de 1864 — Halina Chamerska	275
Etudes sur la Poméranie à Koszalin — Kazimierz Ślaski	277
Découvertes archéologiques à Kałisz	277
Les problèmes de l'histoire de Będzin — Aleksander Gąeysztor	278
500-me anniversaire de Skierniewice — Jan Fijałek	279

Séssion historique à Luków — Ryszard Orłowski	279
Centre d'archives, de bibliothèques et de musées ecclésiastiques de l'Université Catholique de Lublin — Witold Nowodworski	280
Les expositions d'archives à l'occasion de la „Semaine des Archives” — Ludwik Hass	281

LA VIE SCIENTIFIQUE A L'ETRANGER

Classes gouvernantes et la structure politique en Angleterre en 1714—1886 — R. P. Leslie	283
La publication des sources pour servir à l'histoire de l'Insurrection 1863—1864 — W. Koroljuk, I. Miller	299
Sur le développement des sciences historiques dans la République Fédérale Allemande (Bonn - Göttingen) — Karol Górski	304
IV-me Congrès Slavistique International à Moscou (1—10 Septembre 1958) — Henryk Batowski	307
50-me anniversaire de l'Institut für Osteuropäische Geschichte und Südostforschung à Vienne — Aleksander Gieysztor	310
Conférence historique franco-soviétique	311
Vingtième anniversaire des pouparlers de Munich — Henryk Batowski	311
Travaux sur le répertoire international des sources historiques	313
L'exposition à Gand de „L'âge d'or des grandes villes” — Maria Goetel-Kopffowa	314
Documents d'archives de l'Ordre des Chevaliers Teutoniques à Göttingen — Marian Biskup	316
Documents du Ministère des Affaires Etrangères de l'Allemagne Hitlérienne — Łukasz Hirszowicz	319

CORRESPONDANCE

L'incident imprévu de la contestation sur Grzegorz de Sanck ou de bonnes coutumes qui doivent être obligatoires dans le travail scientifique — Ignacy Zarębski	32
Au rédacteur en chef de „Kwartalnik Historyczny” — Andrzej Nowicki	325
De la question des travaux sur les événements de 1655 en Pologne	326
Sur l'article „La défense des écoles villageoises” — Stanisław Michalski	327
De la part des redacteurs de t. II de „L'histoire de Pologne”	328

IN MEMORIAM

Tadeusz Glemma (1895—1958) — Józef Mitkowski	329
Julian Chmura (1925—1958) — Andrzej Grodek	330
Bolesław Breżgo (1887—1957) — Stanisław Herbst	331
Zdeněk Hájek (1894—1958) — Marian Tyrowicz	332

SPIS TRESCI

Walter Markov — Ruch ludowy i rząd rewolucyjny w okresie dyktatury jakobińskiej 1793—1794	3
Jerzy Dowiat — Kilka uwag o słownictwie Galla Anonima w związku z zagadnieniem organizacji sił zbrojnych za Bolesława Krzywoustego .	29
Tatiana Koprejewa — Starania Rosji o sojusz ekonomiczny z Polską w walce z władztwem szwedzkim na Bałtyku (Projekt zwołania konferencji w Kurlandii w 1668 r.)	52
Zbigniew Stankiewicz — Z dziejów reformy uwłaszczeniowej w Królestwie Polskim	72

DYSKUSJE I POLEMIKI

Stefan Kieniewicz — Kilka uwag na temat czury 1795 roku	102
Janina Leskiewiczowa — Jeszcze o kryzysie i upadku gospodarki folwarczno - pańszczyźnianej w Polsce	109

MATERIAŁY

Krzysztof Groniowski — Proces uczestników ruchu chłopskiego 1861 r.	114
Andrzej Garlicki — Główne założenia polityki Centralnego Komitetu Narodowego w oświeceniu Artura Śliwińskiego	117
Michał Pietrzak — Jak doszło do wojny domowej i przewrót majowy (dwa nieopublikowane memoriały)	127
Zbigniew Landau — Przewrót majowy w raportach poselstwa RP w Londynie	154

ARTYKUŁY RECENZYJNE

Studia z dziejów wsi małopolskiej w drugiej połowie XVIII wieku — Jerzy Topolski	159
The New Cambridge History, t. I — Henryk Zins	166

RECENZJE, SPRAWOZDANIA KRYTYCZNE I ZAPISKI

M. Bloch, Les caractères originaux de l'histoire rurale française — Władysław Rusiński	172
A. Fichelle, Le monde slave — Kazimierz Ślaski	176

W. A. Gołobucki, Zaporozskoje kozaczestwo — Bohdan Baranowski	177
H. H. Kaplan, The election of the last King of Poland: Stanislas Augustus Poniatowski — Emanuel Rostworowski	180
A. Próchnik, Stronnictwa polityczne Wielkiej Rewolucji Francuskiej — Stanisław Salmonowicz	181
J. Lelewel, Dzieła, t. I — Józef Dutkiewicz	182
P. Brock, Z dziejów Wielkiej Emigracji w Anglii — Irena Koberdowa	184
Czasopiśmiennictwo Ludowe w Królestwie Polskim 1905—1914 — Krzysztof Dunin-Wąsowicz	186
T. Jędruszczak, Polityka Polski w sprawie Górnego Śląska 1918—1922 — Kazimierz Popiołek	189
L. Salvatorelli, G. Mira, Storia d'Italia nel Periodo Fascista — Mirosław Cygański	194
K. M. Pospieszalski, Prawo „okupacyjne” w Polsce, cz. II — Czesław Madajczyk	198
Ukraiński Istorycznyj Żurnał — Juliusz Bardach	203
Acta Historica, Revue de l'Academie des Sciences de Hongrie — Janusz Tazbir	206
Zapiski	208

ZYCIE NAUKOWE W KRAJU

VIII Powszechny Zjazd Historyków Polskich	242
Prace Polskiego Towarzystwa Historycznego	266
Konkurs PTH na prace z zakresu historii regionalnej	267
Prace nad wydawnictwem lustracji królewskiej — Leonid Żytkowicz	269
XV-lecie Wojska Polskiego — Kazimierz Rosen-Zawadzki	273
Dzieje starożytne i średniowieczne Śląska	275
Zespół badań nad realizacją reformy uwłaszczeniowej 1864 r. — Halina Chamerska	275
Studium Pomorzoznawcze w Koszalinie — Kazimierz Śląski	277
Odkrycia archeologiczne w Kaliszu	277
Problemy historii Będzina — Aleksander Gieysztor	278
500-lecie Skierniewic — Jan Fijałek	279
Sesja historyczna w Łukowie — Ryszard Orłowski	279
Ośrodek archiwów, bibliotek i muzeów kościelnych przy KUL — Witold Nowodworski	280
Wystawy archiwalne z okazji „Tygodnia archiwów” — Ludwik Hass	281

ZYCIE NAUKOWE ZA GRANICĄ

Klasy rządzące a ustrój polityczny Anglii w latach 1714—1886 — R. F. Leslie	283
Wydawnictwo źródeł do dziejów powstania 1863—1864 r. — W. Koroljuk, I. Miller	299

W sprawie rozwoju nauki w Niemieckiej Republice Federalnej (Bonn-Getynga) — Karol Górski	307
IV Międzynarodowy Kongres Sławistyczny w Moskwie (1—10 września 1958 r.) — Henryk Batowski	307
Pięćdziesięciolecie Institut für Osteuropäische Geschichte und Südostforschung w Wiedniu — Aleksander Gieysztor	310
Francusko-radziecka konferencja historyczna	311
W dwudziestolecie układów monachijskich — Henryk Batowski	311
Prace nad międzynarodowym repertorium źródeł historycznych	313
Wystawa „Złoty Wiek wielkich miast” w Gandawie — Maria Goetel-Kopffowa	314
Archiwalia krzyżackie w Getyndze — Marjan Biskup	316
Dokumenty MSZ Niemiec hitlerowskich — Łukasz Hirszowicz	319

LISTY DO REDAKCJI

Sporu o Grzegorza z Sanoka incydent nieprzewidziany, czyli o dobrych obyczajach obowiązujących w pracy naukowej — Ignacy Zarębski	323
Do Redaktora „Kwartalnika Historycznego” — Andrzej Nowicki	325
W sprawie prac o wydarzeniach roku 1655 w Polsce	326
W związku z artykułem „W obronie szkół wiejskich” — Stanisław Michalski	327
Od redaktorów II tomu „Historii Polski”	328

IN MEMORIAM

Tadeusz Glemma (1895—1958) — Józef Mitkowski	329
Julian Chmura (1925—1958) — Andrzej Grodek	330
Bolesław Breżko (1887—1957) — Stanisław Herbst	331
Zdeněk Hájek (1894—1958) — Marjan Tyrowicz	332

ERRATA DO Nr-u 3/1958

Str.	Wiersz		Jest	Powinno być
	od dołu	od góry		
742		3 w tytule	pierwszej połowie XVII wieku	pierwszej połowie XVIII wieku
743		2	XVIII	XVII
744		22	Europie	Białorusi
745		4	podworskich	pomorskich
745		4	po słowie „arcybiskupstwa” winno być:	„przeciwległą tendencję widzimy w dobrach tegoż biskupstwa”
745	5		księstwach	hrabstwach
747	6		formalnym	normalnym
748	17		XVIII	XVII
750		9	XV	XVI
750		21	folwarczno - pańszczyźnianego	feudalnego
751		3	68—86%	58—86%
751		20	XV	XVII
752	2		1669	1699
754	1		1669	1699
758	3		1724	1742
759	23		ekspansywnej	ekstensywnej
760	odsyłacz 47		W. Grabski, Gospodarstwo...	Makieta Historii Polski, t. II, s. 54
761	18		Po słowie „czynszem”	winno być: „przybranych ziem. Praktykowanie najmu w gospodarstwie folwarcznym”
21	6		chłopskiego	wiejskiego
312	4		r. 1846	1845
321	5		1183	1138

	Wiersz		Jest	Powinno być
	od dołu	od góry		
1009.	1		30	50
	1 (w 6 kolumnie w nawiasie)		2	5
1010				nad pierwszą od góry tabelką wstawić nagłówek: problematyka zachodnio-europejska
1011	nagłówek pierwszej tabelki od góry		problematyka środkowo i wschodnio-europejska	problematyka zachodnio-europejska